

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 28. juni 2017

Miljø- og fødevareministerens besvarelse af spørgsmål nr. 814 (MOF alm. del) stillet 1. juni 2017 efter ønske fra Miljø- og Fødevareudvalget.

Spørgsmål nr. 814

Vil ministeren kommentere henvendelsen af 30/5-17 fra Landbrug & Fødevarer om indsatsplaner omkring Aarhus, jf. MOF alm. del – bilag 459?

Svar

Jeg har forelagt spørgsmålet Miljøstyrelsen, som oplyser følgende:

”Udgangspunktet for dansk grundvandspolitik er, at der gennem generel regulering arbejdes for et højt beskyttelsesniveau for alt grundvand. Hvis det er nødvendigt for at sikre nuværende eller fremtidige drikkevandsinteresser mod forurening, kan der efter en konkret vurdering ske en målrettet beskyttelse.

Pesticidgodkendelsesordningen som del af den generelle miljøregulering

Pesticidgodkendelsesordningen er en del af den generelle regulering, der har til formål at sikre grundvand og drikkevandsinteresser. Den generelle regulering omfatter også miljøgodkendelser af virksomheder, generelle regler for udbringning af husdyrgødning og anden organisk gødning, oprydning efter jordforurening, regler om afstandskrav til vandindvindingsanlæg mv.

Pesticidgodkendelsesproceduren bygger på omfattende dokumentation, som skal indsendes i forbindelse med ansøgning om godkendelse af pesticider. Denne dokumentation omfatter blandt andet en række test af nedbrydning og binding af pesticiderne og deres nedbrydningsprodukter i jord. Resultaterne fra disse forsøg anvendes i modelberegninger af udvaskningen og indgår i vurderingen af ansøgningen.

Godkendelsen af et pesticid sker i nogle tilfælde efter, at doseringen er fastlagt ud fra modelberegninger af udvaskningen med forskellige doseringer, afgrøder og sprøjtetidspunkter. Det betyder, at godkendelsen kan ske op til det netop acceptable niveau for udvaskning. Der kan derfor være behov for at efterprøve godkendelsen ”i virkeligheden” under danske feltforhold, hvilket sker i Varslingssystemet for udvaskning af pesticider til grundvand (VAP).

I VAP undersøges pesticiderne på særlige forsøgsmarker, hvor der er installeret forskellige prøvetagningsmuligheder for bl.a. det nydannede grundvand. De 5 hidtidige VAP-markeringer er udvalgt så de repræsenterer en stor del af de danske jorder (2 på sandjord og 3 på lerjord) fordelt på forskellige lokaliteter i Danmark. Forsøgsmarkerne er udvalgt til at repræsentere den væsentligste del af danske landbrugsjorde og samtidig udgøre realistiske ”worst case” situationer med kort transporttid af regnvand til det øverste unge grundvand. En ny mark på en lerjord med et tyndt lerlag over kalken har endnu ikke vist resultater.

Målrettet indsats

Hvis en kommune vurderer, at der er behov for en yderligere indsats, udover hvad der sikres gennem den generelle regulering, kræves som nævnt ovenfor en konkret vurdering, før ejeren af en ejendom kan pålægges en rådighedsindskrænkning om fx pesticidfri dyrkning. Rådighedsindskrænkningen kan alene gennemføres mod betaling af fuldstændig erstatning til grundejeren.

Rådighedsindskrænkningen kan ske via frivillige aftaler, eller via påbud eller forbud med lovhjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 24 eller § 26 a.

§ 26 a benyttes, hvor der er udarbejdet en indsatsplan jf. vandforsyningslovens § 13 eller § 13 a, og er alene rettet mod forurening med nitrat eller pesticider. Det er en forudsætning for at anvende § 26 a, at kommunen eller vandforsyningen har forsøgt at indgå en frivillig aftale på rimelige vilkår med grundejeren. Alle ejendomme, herunder ejendomme, som anvendes til erhvervsmæssig brug, og ejendomme, der anvendes til private formål, f.eks. beboelse, kan omfattes.

§ 24 kan anvendes bredere, herunder også i situationer, hvor der ikke er udarbejdet en indsatsplan, og kan anvendes som hjemmel til at imødegå alle typer af forureningskilder for at undgå fare for forurening af bestående eller fremtidige vandindvindingsanlæg til indvinding af grundvand. § 24 er i praksis blevet anvendt til udlægning af en fysisk sikringszone omkring vandindvindingsboringer (10 m zonen) og de boringsnære beskyttelsesområder (BNBO). Modsat § 26 a er der ikke krav om en forudgående afsøgning af muligheder for frivillige aftaler.

Kommunen er ifølge loven den myndighed, der har ansvaret for at anvende §§ 24 og 26 a. I den forbindelse skal kommunen også foretage den konkrete vurdering af nødvendigheden af at meddele påbud eller forbud, hvilket skal ske under iagttagelse af almindelige forvaltningsretlige principper som f. eks. proportionalitetsprincippet.

Påbud eller forbud meddelt efter § 24 og § 26 a kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, tvist om erstatningen kan forelægges for taksationsmyndighederne, eller der kan anlægges privat søgsmål ved domstolene.”

Esben Lunde Larsen

/

Mads Leth-Petersen